

TÜRKONFED 26. İŞ DÜNYASI ZİRVESİ 1. GÜN AÇILIŞ KONUŞMASI

SÜLEYMAN SÖNMEZ – TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI

28 Kasım 2025

TÜRKONFED Ailesinin Değerli Üyeleri ve Sevgili Dostlarımız;

TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla kucaklıyorum.

Bugün Antalya’da; Likya’dan Roma’ya, Selçuklu’dan Osmanlı’ya ve Cumhuriyetimize uzanan tarihin kucağındayız... Bu miras, ticaretin, üretimin, girişimin insanlıkla yaşıt bir yolculuk olduğunu bizlere hatırlatıyor. Her zaman cesaretle yol almayı öğütlüyor.

Vatanımızın üreten ve eyleme geçen iş insanları olarak bizler bu cesareti kuşanarak, şimdi geleceğimizi konuşmak bir aradayız.

1970’lerde TÜSİAD ile atılan ilk kıvılcımın ardından, 1990’lı yıllarda SİAD hareketiyle Anadolu’nun bereketli topraklarında filizlenen; 20 yılı aşkın süredir ise, gönüllülüğün, bağımsızlığın ve tarafsızlığın omuzlarında TÜRKONFED ile, bir sivil toplum okuluna dönüşen örgütlenme hikayemiz, ortak aklın, yerelden yükselen emeğin ve **“Türkiye’yi biz ayağa kaldıracamız”** diyenlerin iradesiyle yazılmış bir destan.

SİAD hareketi, ekonomik kalkınmayı sahiplenmenin ötesinde, demokratikleşmeyi, hukukun üstünlüğünü ve Cumhuriyet’in çağdaş uygarlık hedeflerine bağlılığı simgeleyen, eşsiz ve örnek bir model, bir ülkü.

Değerli dostlar,

Yeni bir çağın eşiğinde olduğumuz bugün, Türkiye için de bir dönüm noktasındayız... “Dünle beraber gitti cancağızım, ne kadar söz varsa düne ait. Şimdi yeni şeyler söylemek lazım...” diyen Mevlana’ya kulak vermemiz gereken bir dönemi yaşıyoruz.

...

Evet, ekonomi programının somut sonuçlarını beklerken, yatırım iştahımız ne yazık ki yok, üretim çarklarımız ivme kaybetti. İstihdamda daralma, tedarik zincirlerinde çözülme, artık dile getirmekten yorulduğumuz finansmana erişim sorunsalı... Faiz, döviz, teminatlarla ilgili kaygılar...

Yorucu bir yıl geçirdik ve 2026’da da zorlanacağız sevgili dostlar... Gelecek yıl sonuna doğru iyileşmenin **ilk belirtilerini** hissedebileceğiz gibi görünse de, halen olmamız gereken noktanın çok uzağında olacağız. Bizi bir denge yılı bekliyor ancak kendi kontrol edebildiğimiz alanlara odaklanarak, bu dengeyi bir sıçramaya dönüştürmek de yine bizlere düşüyor!

“Küresel Kırılma Döneminde Türkiye” temasıyla, iki gün boyunca fikirler üretecek, birbirimizden öğrenecek ve somut çözümlerin ilk adımlarını atacağız. Ve bir sorunun yanıtını birlikte arayacağız:

Türkiye; dönüşüme yön veren bir başrol oyuncusu olarak mı konumlanacak? Yoksa **başkalarının izinden giden** bir ekonomi mi olacak?

Elbette ki, SiAD hareketinin kurucuları ve genç neferleri olarak, kimseye tabii olmadan, Cumhuriyet'in ilk döneminde iktisadi kalkınma ateşini yakanlardan ilhamla, ekonomik gücümüzü ve potansiyelimizi sahlpleneceğiz ve üzerimize düşeni yapacağız.

...

Değerli dostlar, sevgili yol arkadaşlarım,

Bugün Batı Akdeniz Sanayici ve İş Dünyası Federasyonu'nun ev sahipliğinde, Sevgili **Mustafa Başkanımızın liderliğinde Antalya'dayız**. Ancak aynı zamanda **Adana'da, Bursa'da, Samsun'da, Diyarbakır'dayız...** Hepimiz, tüm kalbimizle her zaman **Hatay'dayız, Kahramanmaraş'tayız, Adıyaman'dayız...**

...

İhracatla, inovasyonla, eğitimle ilgili...

Aramızda bir uçurum gibi duran rekabetçilik farklarımızla ilgili, ne yapmak istiyorsak, bunun yolu, **birlikte** yapmak.

Ortak akıl, ortak çalışma, ortak gelişme... Bu yılki yol haritamızın özeti bu olsun.

Daha **aktif olmak zorundayız**, daha **kararlı** ve daha **müdahil** bir sivil toplum olmak zorundayız... Bu bizim **en büyük** görevimiz. Sizleri de bu doğrultuda, **daha çok sorumluluk almaya** davet ediyorum!

Bakınız yaz döneminde, muazzam bir ilk yaşadık. BASİFED, GÜNMAKSİFED, ZAFERSİFED ve GESİFED bir araya gelerek, **EGE4FED'i** kurdular. Buradan Semiha Başkan'a ve bu iradeyi ortaya koyan tüm başkanlarımıza ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Başkanlık dönemimim başından beri vurguluyorum; **bölge federasyonlarının, özellikle de komşu federasyonların eşgüdüm içerisinde çalışması gerekiyor.**

Daha güçlü lobi, daha güçlü kalkınma, daha güçlü bölgeler bu şekilde mümkün olacak.

Bu amaç doğrultusunda, TÜRKONFED olarak bizler, kurum mimarimizi yeniden yapılandıracak bir çalışmanın arifesindeyiz.

Sayın Başkanlar, yapacağımız iş çok belli; federasyonların kurumsal yapılarını birlikte geliştireceğiz, iş dünyası temsiliyetlerini artıracacağız ve daha etkin federasyonlar yaratacağız.

Hazır olun! Anadolu'nun en ücra köşesine kadar ulaşacağız! Sorunları birlikte tespit edeceğiz, çözümleri birlikte bulacağız.

...

Biliyorum, hepimiz, kendimize has zorluklarla mücadele ediyoruz. Ancak bölgeler, **birbirinin doğal mentoru olmalı**. Hangimiz **nerede iyiysek, öbürünün elinden tutmak zorundayız**. Birlikte kalkınmalıyız, birlikte büyümeliyiz.

Evet dostlar, var mı **"Ben yardım istedim de, el uzatanım olmadı"** diyen?

Sorunlar en çok sessizlikte büyür. Eksiğimiz varsa, yapıcı bir dille konuşacağız. İyi yapıları da takdir edip, örnek oluşturacağız. Arkadaşlar unutmayın ki biz, **en zayıf halkamız kadar güçlüyüz!**

Bu yüzden kimseyi yalnız bırakmayacağız. “Yapmak” isteyeniyi cesaretlendireceğiz, önünü açacağız.

Değerli dostlar,

Bölgesel kalkınma noktasında, **Doğu ve Güneydoğu illerimizden** gelerek bugün bizimle olan başkanlarımıza özellikle **selam etmek isterim**.

Terör gerçeğinin ortadan kalkması, Türkiye’de **barış ve uzlaşının sağlanması**, hepimiz için olmazsa olmaz bir mecburiyet. Bütün bölgelerimizde **fırsat eşitliğini, gelir adaletini ve güven ortamını** sağlamak zorundayız.

Bu doğrultuda, Meclis çatısı altında oluşturulan **“Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu” girişimini** son derece önemsiyoruz. Yasama ve yürütme arasında kuvvetler ayrılığı ilkesini yansıtacak şekilde ve partiler üstü bir anlayışla kurulmasını da takdirle karşılıyoruz.

İş dünyası olarak biz bu konuda **üzerimize düşeni her zaman yaptık**. Bölgede kalkınmaya daha önce de **destek verdik**; şimdi de atılan bu adımları **canı gönülden** destekliyoruz.

Bu büyük ailenin, bölgede gelişmenin fitilini yakan yatırımlarını lütfen hatırlayın!

Sadece bununla da kalmadık, konfederasyon faaliyetlerimizi bölgeye taşıdık, Başkanlarımızla birlikte Diyarbakır’a, Cizre’ye gittik; Yönetim Kurulu toplantılarımızı orada yaptık.

Bugün de, her zaman durduğumuz yerdeyiz. **Barıştan, kalkınmadan, ortak gelecekten yanayız!**

Sürecin başarıya ulaşmasını... ve ülkemizde demokrasinin işleyişini güçlendirecek **anayasal ve yasal düzenlemelere vesile olmasını da** canı gönülden bekliyoruz ve umut ediyoruz.

...

Değerli dostlar, kıymetli yol arkadaşlarım,

Biliyorsunuz, TÜRKONFED ve tüm bileşenlerimizle bir arada, binlerce KOBİ’ye, girişimci kadına, genç girişimciye dokunuyoruz. Memleketimizin müreffeh yarınlarına giden yolda, o bahsini ettiğim ateşi **tabandan tavana** harlamak için, gitmedik kent, dokunmadık bölge bırakmıyoruz.

Bu yıl da, Mardin’den İzmir’e, Afyon’dan Samsun’a ve şimdi de Antalya’ya kadar ülke sathında faaliyetlerimizi azami hızda sürdürdük.

Şimdi 2026’da önümüzde 3 önemli hedef var:

Bölgelerimizde güçlenmek – ki az önce bu konudaki görev ve sorumluluklarımızı aktardım...

uluslararası erişimi artırmak

ve Ankara’da daha aktif, daha etkili olmak!

...

Bu yıl **Bulgaristan'dan Belçika'ya, Almanya'dan İsviçre'ye Avrupa'daki** temas noktalarımızı pekiştirdik. Geçtiğimiz ay **İtalya'ya adeta bir çıkartma yaptık**; iş dünyamızın ufkunu genişletecek ve bölge ile bağlarını güçlendirecek önemli adımlar attık.

Diğer yandan **TÜRKONFED International** ile 80 ülkeye ulaştık. Burak Başkanımızın liderliğinde, bu alanda çok verimli çalışmalar yapıyoruz. Bugün, yurtdışından gelerek bizleri yalnız bırakmayan değerli yol arkadaşlarıma da hoş geldiniz diyorum.

İtalya'daki konuşmamda da vurguladım; hedef pazarlarımızdaki bölgelerle, Anadolu'daki federasyonların **eşleştirilmesi** ve proje ortaklıkları yoluyla iş birlikleri sağlanması gerekiyor. **Burada federasyonlarımıza da görev düşüyor!** Sizlere, **bağlantı ve kaynaklarınızı** iş dünyasının ortak faydası için **seferber etme çağrısı** yapıyorum.

...

Bu yıl başlattığımız bir diğer proje; **“Rekabetçi Kentler Yuvarlak Masaları”**. Bu sayede, **iş dünyasının sahadaki sesini** artık **ilk ağızdan duyabiliyoruz**. İkinci aşamada ise **bu bilgilerle, politika önerilerimizi** **beslemeyi** hedefliyoruz.

2026'da TÜRKONFED olarak, **başta TÜSİAD olmak üzere**, kendi içimizdeki **sektörel ve tematik derneklerimizin** çalışmalarını Anadolu'da yaygınlaştıracak ve bölgelere taşıyacağız. Biliyorsunuz TÜSİAD, birçok rapor ve araştırma yayınlıyor ancak bunlar Anadolu sermayesine tam olarak ulaşmıyor. Ulaşmasını sağlayarak, yerelin bilgi ve içgörü kapasitesini artıracğız. Ayrıca **birbirini tamamlayan, birbirinden güç alan kurumlar olduğumuzu** tekrar tekrar hatırlayacağız.

....

SPK ile finansal okuryazarlık konusunda imzaladığımız protokolden, Vodafone ile dijital dönüşüme yönelik verdiğimiz eğitimlere... Sorumlu İşletmeler Destek Merkezi'nden CEO Network'e... Sermayeyi yöneten isimlerden Anadolu'nun her bir kentindeki girişimciye... Kamunun en tepesindeki kurumlardan Avrupa Birliği ve global coğrafyaların diplomasi mercilerine... Siyasi partilerden basın ve akademiye... Her alandan kişi ve kurumla dirsek temasımızı zirveye taşıyoruz.

Yeni yılla birlikte, lobi faaliyetlerimizi yoğunlaştırarak, **Ankara'da da daha etkin ve güçlü olmayı** planlıyoruz.

....

Sevgili dostlar, bir diğer ödevimiz; **kadının** iş dünyasına ve topluma **hak ettiği şekilde** katılımı...

Bu yıl, İş Dünyasında Kadın Komisyonu Başkanımız Sevgili Yasemin Hanımın öncülüğünde, **Kıbrıs'ta Girişimde Kadın Gücü'nün** ilk sınır ötesi sahasını yaptık. **Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Tedarik** konusunu, **UN Women** ile imzaladığımız protokol ve **New York'taki temaslarımızla** uluslararası kurumların gündemine taşdık.

Sizlerden bu konuda **iki net beklentim** var:

2026'da her bir bölgemiz, en az 10 işletmenin “eşitliğe duyarlı tedarik” taahhüdü vermesini sağlasın... Kamu ve özel sektördeki satın almacılarla, o bölgedeki girişimci kadınları buluşturacak, **birer eşleştirme platformu** kursun...

Evet sevgili dostlar, **bu sorumluluğu alın!**

“Dönüşüm” diye bahsettiğimiz şey **işte bu şekilde gerçek olacak!**

...

Biliyorsunuz, bütün komisyonlarımızla durmaksızın çalışıyoruz... Memleketimizin dört bir yanında her ölçekten işletmenin çağı yakalamasına destek veriyoruz. Ekonomi politikalarının şekillenmesinde de etki sahibi oluyoruz. Komisyon başkanlarımız çalışmalarını **yarın öğleden sonraki oturumda** aktaracak; kulak vermenizi önemle rica ediyorum.

...

Bizler, attığımız her adımda, her el sıkışmamızda, her tanışmamızda ısrarla aynı şeyi söyledik; söylüyoruz: Anadolu yoksa, kalkınma yok! KOBİ yoksa dönüşüm yok!

Sevgili dostlar, siz yoksanız, bu **hikayenin kahramanı yok!**

Bu ülkenin her bir karış toprağı üzerinde nefes alan, çalışan ve üreten herkes kalkınma yolculuğunun hem **destekçisi** hem de **kazananı** olacak. Bu hikaye bugüne sizler sayesinde geldi; sonraki bölümleri de **sizler sayesinde** yazılacak.

Sevgili büyük ailem, hepinize tek tek teşekkür ediyorum, iyi ki varsınız!

...

Değerli dostlar,

Dünyanın bugünkü aksak ritminin de bir ahengi, bu muazzam ülkede yaşamamızın bir bedeli var; **dürüst olmak, vicdanlı olmak, iyi iş yapmak, bizden sonrasına yatırım yapmak...** Eğer hepimiz kendi bölgelerimizde bu bedeli ödemeyi göze alırsak, **bu ülkenin geleceğini kimseye bırakmayız.** 31 federasyonumuz, 340 derneğimiz, 100 bini aşkın işletmemizi aynı çatı altında buluşturan **örgütlü yapımızla**, 30 yıla yaklaşan **SİAD geleneğinin** ve damarlarımızda akan **girişimcilik ateşinin gücüyle**, Anadolu’da kalkınmayı kararlılıkla geleceğe taşıyacağız.

...

Değerli dostlar,

İş dünyasının ve sivil toplum liderlerinin, ülkenin gündemine ilişkin görüşlerini dile getirmesi, çözüm önerilerini şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşması son derece önemlidir. Demokrasimizi derinleştirecek ve ekonomimizin sağlıklı işlemlerini sağlayacak olan da, güven ortamında özgürce ifade edilen fikirler ve ortak akılla geliştirilen çözümlerdir. Burada aramızda, iki **sivil toplum kahramanı** var. Ömer Bey ve Orhan Bey...

Ülke menfaati için, ekonomimiz yararına bazı uyarılarda bulunan çok değerli başkanların duruşları, sivil topluma ve ülkemize ayrı bir moral ve motivasyon vermiştir.

Sizler de, Türkiye’nin her yerinden beni aradınız, bu duruşun arkasında olduğunuzu ve başkanları yalnız bırakmadığınızı söylediniz. **Bütün salonu** da canı gönülden tebrik ediyorum!

...

Arkadaşlar, gelin, Cumhuriyetimizin yüzyıllık iradesinin ve Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün çağdaş uygarlık vizyonunun ışığında, Türkiye'yi yeni bir atılım dönemine taşıyalım.

Daha adil, daha müreffeh, daha aydınlık yarınlar için, cesaretle, tarihe imzamızı atalım.

Her birinize, bugün burada bizlerle olduğunuz ve benimle birlikte bu yolu yürüdüğünüz için, bu muazzam aileye eşsiz katkılarınızı sunduğunuz için, bu büyük ailenin birer parçası olduğunuz için bir kez daha en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Sizleri TÜRKONFED yönetim kurulu adına, sevgi ve saygıyla bir kez daha selamlıyorum.